

SP7MK_SSPU Specializace: Strategie vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení
SP4RC_SSP3 Specializace 3 Specifické poruchy učení

Vyučující: PhDr. Mgr. Soňa Chaloupková, Podzim 2011
Pdf MU
Kontakt: chaloupkova@ped.muni.cz

Systemový přístup k dítěti s SPU, jeho osobnost

Charakteristika systémového přístupu
(V. Pokorná 2010)

2 základní modely:

- Lineární, kauzální model = systém příčin a následků, kdy každý další následek je příčinou dalších následků.
- Systemový, cyklický model = příčina i následek jsou propojeny, působí zpětnovazebně, nelze je od sebe oddělit.

Psychosociální postavení dítěte s SPU

- Dvojnásobná frustrace:
 - ve školních výkonech,
 - v sociálních situacích.
- Děti s SPU hodnotí sami sebe často nepříznivě.
- Přijetí diagnózy SPU spojené s výhodami, může mít důsledky v rozvoji osobnosti a budoucím životě.
- Značné nedostatky v komunikaci i interakci.

Osobnostní specifika jedince s SPU

- Socializace, emocionalita, vůle (Bartoňová 2004):
 - jedinci se SPU jsou méně fyzicky zralí,
 - neadekvátní chování v sociálních situacích,
 - potíže v orientaci, sociálním chování,
 - problémy s vyjadřováním,
 - problém v sociálním učení, nedokáží se poučit ze svých chyb,
 - výkyvy ve výkonnosti,
 - pocity úzkosti, frustrace, agresivita,
 - časté deprese, smutek, únava.
 - problémy se zapamatováním a uspořádáním pořadí,
 - snížené volní vlastnosti, potřeba motivace.

Sebehodnocení:

- Snížené sebehodnocení, komplexy méněcennosti (velký vliv prostředí).
 - Mají o sobě horší mínění, než jejich spolužáci.
 - Pokud mají úspěch, připisují jej štěstí.
 - Nepředpokládají, že by jejich osobní iniciativa mohla vést k úspěchu.
 - Jsou přesvědčeni, že mají častěji smůlu, než jejich spolužáci.
 - Samy o sobě si nemyslí, že jsou hloupí a líní.
 - Dokáží si přiznat, že se často a rychle rozzlobí.

Postavení dítěte s SPU v rodině

- Rodiče by měli:
 - Přijmout přednosti dítěte.
 - Stanovovat dosažitelné cíle.
 - Pomoci dítěti hodnotit výsledky realisticky.
 - Naučit dítě nebýt k sobě příliš kritické.
 - Naučit dítě chválit sebe samo.
 - Dítě musí cítit, že je milováno, že někam patří.
 - Dítě potřebuje zažívat pocit, že se může samo rozhodnout.
 - Zavést stálý denní režim s pevnými pravidly.
 - Rozdělit si povinnosti v rodině, být jednotni v požadavcích.
-
- Postavení dítěte s SPU v rodině ovlivňuje také počet sourozenců, pořadí a jejich věkový rozdíl.
 - Sourozenec dětí s SPU je potřeba seznámit s problémem.
 - Diagnóza SPU neznamená, že bude sourozenec upřednostňován.
 - Starší sourozenci dětí s SPU mají pocit, že jsou na obtíž.
 - Po mladších sourozencích dětí s SPU je vyžadováno, aby se chovali jako dospělí.
 - Může se objevit i upnutí na dítě bez SPU ze strany rodičů.
 - Sourozenci dětí s SPU se musí vyrovnat s poznámkami okolí.

POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-817-3.
POKORNÁ, V. *Vývojové poruchy učení v dětství a dospělosti*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-773-2.